

Επεξηγηματικό σημείωμα σχετικά με τους ελέγχους της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 4 του κανονισμού αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου

Το παρόν σημείωμα έχει καθαρά πληροφοριακό χαρακτήρα και τελεί υπό την επιφύλαξη οποιασδήποτε επίσημης ερμηνείας των εξουσιών ελέγχου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

1. Οι επιχειρήσεις¹ υποχρεούνται από τον νόμο να υποβάλλονται σε έρευνα που διατάσσεται με απόφαση της Επιτροπής δυνάμει του άρθρου 20 παράγραφος 4 του κανονισμού αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου. Τα γραπτά εντάλματα ορίζουν ονομαστικά τους υπαλλήλους και άλλα συνοδευόντα άτομα που εξουσιοδοτούνται από την Επιτροπή για τη διενέργεια του ελέγχου (εφεξής «επιθεωρητές»). Κάθε επιθεωρητής αποδεικνύει την ταυτότητά του.
2. Οι επιθεωρητές δεν είναι υποχρεωμένοι να παρέχουν διευκρινίσεις σχετικά με το αντικείμενο του ελέγχου όπως αυτό καθορίζεται στην απόφαση, ούτε να αιτιολογούν καθ' οιονδήποτε τρόπο την απόφαση. Παρά ταύτα, δύνανται να αποσαφηνίζουν διαδικαστικά θέματα, ιδίως όσον αφορά την τήρηση του απορρήτου και τις ενδεχόμενες συνέπειες τυχόν άρνησης των επιχειρήσεων να υποβληθούν σε έλεγχο.
3. Στην επιχείρηση χορηγείται επικυρωμένο αντίγραφο της απόφασης. Το πιστοποιητικό παραλαβής της απόφασης χρησιμεύει μόνο για τη βεβαίωση της επίδοσης, και η υπογραφή του από τον παραλήπτη δεν υποδηλώνει αποδοχή του ελέγχου.
4. Οι επιθεωρητές διαθέτουν τις ακόλουθες εξουσίες σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 1/2003:
 - α) να εισέρχονται σε κάθε χώρο, γήπεδο και μεταφορικό μέσο των επιχειρήσεων και ενώσεων επιχειρήσεων·
 - β) να ελέγχουν τα βιβλία καθώς και κάθε άλλο έγγραφο επαγγελματικής δραστηριότητας, ανεξαρτήτως της μορφής αποθήκευσής του·
 - γ) να λαμβάνουν ή να αποκτούν υπό οποιαδήποτε μορφή αντίγραφο ή απόσπασμα των εν λόγω βιβλίων και εγγράφων·
 - δ) να σφραγίζουν οποιονδήποτε επαγγελματικό χώρο, βιβλία ή έγγραφα κατά την περίοδο και στο βαθμό που απαιτείται για τον έλεγχο·
 - ε) να ζητούν από κάθε εκπρόσωπο ή μέλος του προσωπικού της επιχείρησης ή ένωσης επιχειρήσεων επεξηγήσεις όσον αφορά τα γεγονότα ή έγγραφα που σχετίζονται με το αντικείμενο του ελέγχου και να καταγράφουν τις απαντήσεις.
5. Οι υπάλληλοι και τα λοιπά συνοδευόντα πρόσωπα που έχουν εξουσιοδοτηθεί ή διοριστεί από την αρχή ανταγωνισμού του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου διενεργείται ο έλεγχος έχουν δικαίωμα να παρέχουν την ενεργό συνδρομή τους στους επιθεωρητές κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Για τον σκοπό αυτόν διαθέτουν τις ίδιες εξουσίες με τους επιθεωρητές, οι οποίες καθορίζονται στο άρθρο 20 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου (βλ. παράγραφο 4 ανωτέρω). Αποδεικνύουν την ταυτότητά τους σύμφωνα με τις σχετικές εθνικές διατάξεις.
6. Η επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ζητήσει τη συνδρομή εξωτερικού νομικού συμβούλου κατά τη διάρκεια του ελέγχου. Εντούτοις, η παρουσία νομικού συμβούλου δεν αποτελεί νομική προϋπόθεση για την εγκυρότητα του ελέγχου. Οι επιθεωρητές δύνανται να

¹ Στο παρόν έγγραφο ο όρος «επιχείρηση» σημαίνει τόσο τις επιχειρήσεις όσο και τις ενώσεις επιχειρήσεων.

εισέρχονται στους χώρους της επιχείρησης, να κοινοποιούν την απόφαση με την οποία διατάσσεται ο έλεγχος και να καταλαμβάνουν τα γραφεία που οι ίδιοι επιλέγουν χωρίς να είναι υποχρεωμένοι να αναμείνουν μέχρις ότου η επιχείρηση επικοινωνήσει με τον νομικό της σύμβουλο. Σε κάθε περίπτωση, οι επιθεωρητές παραχωρούν ένα βραχύ μόνο χρονικό διάστημα για την επικοινωνία της επιχείρησης με τον νομικό σύμβουλο πριν αρχίσουν να εξετάζουν τα βιβλία και τα λοιπά επιχειρηματικά έγγραφα, να λαμβάνουν αντίγραφα ή αποσπάσματα των εν λόγω βιβλίων και εγγράφων, να σφραγίζουν γραφεία της επιχείρησης και βιβλία ή αρχεία, εάν χρειάζεται, ή να ζητούν προφορικές εξηγήσεις. Η διάρκεια αυτού του χρονικού διαστήματος πρέπει να περιορίζεται στην απολύτως αναγκαία.

7. Οσάκις εκπρόσωπος ή μέλος του προσωπικού της επιχείρησης παρέχει, δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 773/2004 της Επιτροπής, προφορικές εξηγήσεις επιτόπου για γεγονότα ή έγγραφα σχετικά με το αντικείμενο του ελέγχου κατόπιν αιτήματος των επιθεωρητών, επιτρέπεται η καταγραφή αυτών των εξηγήσεων σε πρακτικά υπό οποιαδήποτε μορφή. Αντίγραφο της καταγραφής αυτής τίθεται στη διάθεση της οικείας επιχείρησης μετά τον έλεγχο δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 773/2004 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
8. Σε περίπτωση που ζητούνται εξηγήσεις από μέλος του προσωπικού της επιχείρησης το οποίο δεν είναι ή δεν ήταν εξουσιοδοτημένο από την επιχείρηση να παράσχει εξηγήσεις εξ ονόματός της, η Επιτροπή τάσσει προθεσμία εντός της οποίας η επιχείρηση μπορεί να γνωστοποιήσει στην Επιτροπή τυχόν διορθώσεις, τροποποιήσεις ή συμπληρώσεις των εξηγήσεων που δόθηκαν από το εν λόγω μέλος του προσωπικού της, οι οποίες στη συνέχεια προστίθενται στις εξηγήσεις που καταγράφονται κατά τον έλεγχο.
9. Οι επιθεωρητές νομιμοποιούνται να εξετάζουν οποιοδήποτε βιβλίο και κάθε άλλο επιχειρηματικό έγγραφο, ανεξαρτήτως της μορφής αποθήκευσής του, καθώς επίσης να λαμβάνουν ή να αποκτούν υπό οποιαδήποτε μορφή αντίγραφο ή απόσπασμα των εν λόγω βιβλίων και εγγράφων. Αυτό περιλαμβάνει την εξέταση ηλεκτρονικών πληροφοριών και τη λήψη αντιγράφων, ηλεκτρονικών ή σε χαρτί, των εν λόγω πληροφοριών.
10. Οι επιθεωρητές δύνανται να ερευνήσουν το περιβάλλον πληροφορικής (π.χ. εξυπηρετητές, επιτραπέζιους υπολογιστές, φορητούς υπολογιστές, ταμπλέτες και άλλες κινητές συσκευές) και όλα τα μέσα αποθήκευσης (π.χ. CD-ROM, DVD, κλειδιά USB, εξωτερικούς σκληρούς δίσκους, μαγνητοταινίες, υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους) της επιχείρησης. Αυτό ισχύει και για προσωπικές συσκευές και μέσα που χρησιμοποιούνται για επαγγελματικούς λόγους (Φέρτε τη δική σας συσκευή — BYOD) όταν βρίσκονται στους χώρους της επιχείρησης. Για τον σκοπό αυτόν, οι επιθεωρητές μπορούν να χρησιμοποιούν όχι μόνο ενσωματωμένα εργαλεία αναζήτησης (με βάση λέξεις-κλειδιά), αλλά και δικό τους ειδικό λογισμικό και/ή εξοπλισμό πληροφορικής («εγκληματολογικά εργαλεία πληροφορικής»). Αυτά τα εγκληματολογικά εργαλεία πληροφορικής παρέχουν τη δυνατότητα στην Επιτροπή να αντιγράφει, να αναζητά και να ανακτά δεδομένα χωρίς να θίγεται η ακεραιότητα των συστημάτων και των δεδομένων της επιχείρησης.
11. Η επιχείρηση έχει την υποχρέωση να συνεργάζεται πλήρως και ενεργά με τον έλεγχο. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να ζητηθεί από την επιχείρηση να θέσει στη διάθεση των επιθεωρητών κατάλληλους εκπροσώπους ή μέλη του προσωπικού για τη διευκόλυνση του έργου τους, όχι μόνο για την παροχή επεξηγήσεων όσον αφορά την οργάνωση της επιχείρησης και το περιβάλλον πληροφορικής, αλλά και για συγκεκριμένες ενέργειες, όπως το προσωρινό πάγωμα μεμονωμένων λογαριασμών ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, η προσωρινή αποσύνδεση ηλεκτρονικών υπολογιστών από το δίκτυο, η απομάκρυνση και επανεγκατάσταση σκληρών δίσκων από ηλεκτρονικούς υπολογιστές και η συνδρομή με την παροχή «δικαιωμάτων πρόσβασης διαχειριστή». Όταν αναλαμβάνονται τέτοιες ενέργειες, η επιχείρηση δεν θα πρέπει να παρεμβαίνει με κανέναν τρόπο στα μέτρα αυτά και έχει την ευθύνη να ενημερώνει σχετικά τους εργαζομένους που επηρεάζονται από αυτά. Οι επιθεωρητές μπορούν να

ζητήσουν να χρησιμοποιήσουν εξοπλισμό πληροφορικής (π.χ. σκληρούς δίσκους, CD-ROM, DVD, κλειδιά USB, καλώδια συνδέσεων, σαρωτές, εκτυπωτές) που παρέχει η επιχείρηση, αλλά δεν είναι υποχρεωμένοι να χρησιμοποιήσουν τον εξοπλισμό της επιχείρησης.

12. Τα μέσα αποθήκευσης που έχουν επιλεγεί για εξέταση μπορούν να διατηρηθούν υπό τον έλεγχο των επιθεωρητών μέχρι το τέλος του επιτόπιου ελέγχου. Μπορούν να επιστραφούν ενωρίτερα, για παράδειγμα, αφού ληφθεί αντίγραφο στο πλαίσιο της εγκληματολογικής εξέτασης των δεδομένων που αποτελούν αντικείμενο της έρευνας. Αντίγραφο στο πλαίσιο της εγκληματολογικής εξέτασης είναι γνήσιο αντίγραφο (μέρους ή όλων) των δεδομένων που έχουν αποθηκευτεί στο αρχικό μέσο. Η εξέταση του γνήσιου αντιγράφου ισοδυναμεί με την εξέταση του αρχικού μέσου αποθήκευσης.
13. Στο τέλος του ελέγχου οι επιθεωρητές «καθαρίζουν»²³ εντελώς όλα τα εγκληματολογικά εργαλεία πληροφορικής στα οποία έχουν αποθηκευτεί στοιχεία της επιχείρησης. Το υλικό που παρέχεται από την επιχείρηση δεν καθαρίζεται από τους επιθεωρητές, αλλά επιστρέφεται στην επιχείρηση.
14. Εάν η επιλογή των συναφών με την έρευνα εγγράφων δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί κατά το προβλεπόμενο τέλος του επιτόπιου ελέγχου στους χώρους της επιχείρησης, μπορεί να ληφθεί αντίγραφο του συνόλου των δεδομένων που πρέπει ακόμη να εξεταστούν, ώστε να συνεχιστεί ο έλεγχος σε μεταγενέστερο χρόνο. Το αντίγραφο αυτό εξασφαλίζεται με την τοποθέτησή του σε σφραγισμένο φάκελο. Η επιχείρηση μπορεί να ζητήσει αντίγραφο. Η Επιτροπή προσκαλεί την επιχείρηση να παραστεί κατά την αποσφράγιση του φακέλου και κατά τη συνέχιση της διαδικασίας ελέγχου στα γραφεία της Επιτροπής. Εναλλακτικά, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να επιστρέψει τον σφραγισμένο φάκελο στην επιχείρηση χωρίς να τον ανοίξει. Η Επιτροπή μπορεί επίσης να ζητήσει από την επιχείρηση να φυλάξει τον σφραγισμένο φάκελο σε ασφαλές μέρος, ώστε η Επιτροπή να έχει τη δυνατότητα να συνεχίσει τη διαδικασία αναζήτησης στους χώρους της επιχείρησης κατά τη διάρκεια μεταγενέστερης επίσκεψης κατόπιν προειδοποίησης.
15. Όσον αφορά τα τελικά δεδομένα που επιλέγονται από τους επιθεωρητές κατά τη διάρκεια του επιτόπιου ελέγχου (ή μετά από συνεχιζόμενο έλεγχο), τα οποία προστίθενται στον φάκελο της Επιτροπής, η επιχείρηση λαμβάνει φορέα δεδομένων (π.χ. DVD) όπου αποθηκεύονται όλα αυτά τα δεδομένα. Η επιχείρηση καλείται να υπογράψει τον τυπωμένο κατάλογο των επιλεγμένων στοιχείων δεδομένων. Οι επιθεωρητές παίρνουν μαζί τους δύο πανομοιότυπα αντίγραφα των εν λόγω δεδομένων που είναι αποθηκευμένα σε φορείς δεδομένων.
16. Σημειώνεται ότι κάθε αποδεικτικό στοιχείο που επιλέγεται κατά τη διάρκεια του ελέγχου μπορεί να ληφθεί και να καταγραφεί επιτόπου στο σύνολό του (εάν, για παράδειγμα, επιλεγεί μόνο ένα συνημμένο ηλεκτρονικού μηνύματος, τότε η τελική εξαγωγή θα αποτελείται από τη συνοδευτική ηλεκτρονική επιστολή, μαζί με όλα τα συνημμένα που ανήκουν στο συγκεκριμένο μήνυμα). Κατά τη διάρκεια της τελικής επεξεργασίας του φακέλου στα γραφεία της Επιτροπής, κάθε αποδεικτικό στοιχείο μπορεί να χωριστεί στα επιμέρους στοιχεία του (π.χ. συνοδευτική ηλεκτρονική επιστολή, συνημμένα και/ή άλλα ενσωματωμένα στοιχεία δεδομένων), τα οποία μπορούν στη συνέχεια να καταγραφούν χωριστά και, επομένως, να λάβουν χωριστούς αριθμούς αναφοράς.
17. Σε περίπτωση που η επιχείρηση παρέχει υλικό για τη δημιουργία αντιγράφων κατόπιν αιτήματος των επιθεωρητών, η Επιτροπή, κατόπιν αιτήματος της επιχείρησης, επιστρέφει τα

² Ο τεχνικός όρος για τον καθαρισμό είναι «διαγραφή από τη μνήμη». Σκοπός της διαδικασίας αυτής είναι η πλήρης εξάλειψη των δεδομένων από το μέσο αποθήκευσης κατά τρόπο που αυτά να μην είναι δυνατόν να ανασκευαστούν με οποιαδήποτε γνωστή τεχνική.

έξοδα του υλικού που χρησιμοποιήθηκε για δημιουργία αντιγράφων για την Επιτροπή.

18. Τα έγγραφα/δεδομένα που αντιγράφονται κατά τη διάρκεια ελέγχου υπόκεινται στις διατάξεις του άρθρου 28 του κανονισμού αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου περί επαγγελματικού απορρήτου. Εάν καταστεί αναγκαίο, σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας, να παραχωρηθεί σε άλλα μέρη πρόσβαση στα εν λόγω έγγραφα/δεδομένα, ζητείται από την επιχείρηση να επισημάνει τα τυχόν επιχειρηματικά απόρρητα ή άλλα εμπιστευτικά πληροφοριακά στοιχεία που περιέχονται στα έγγραφα/δεδομένα, ώστε να αιτιολογήσει τα αιτήματά της για τήρηση του απορρήτου και να διαθέσει μη εμπιστευτικά αντίγραφα αυτών, με σκοπό την παραχώρηση πρόσβασης στον φάκελο.
19. Στην περίπτωση που οι επιθεωρητές αποφασίζουν να σφραγίσουν τον επαγγελματικό χώρο, βιβλία ή έγγραφα, συντάσσεται πρακτικό. Η επιχείρηση οφείλει να διασφαλίσει ότι οι μολυβδοσφραγίδες παραμένουν άθικτες έως ότου αφαιρεθούν και πάλι από τους επιθεωρητές. Εκπονείται χωριστό πρακτικό κατά την αφαίρεση των σφραγίδων, το οποίο καταγράφει την κατάσταση εκείνη τη χρονική στιγμή.
20. Οι κανόνες της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων (κανονισμός αριθ. 2018/1725) εφαρμόζονται σε όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται από την Επιτροπή κατά τη διάρκεια ερευνών για την αντιμετώπιση περιοριστικών συμφωνιών και δεσποζουσών θέσεων. Δεδομένου ότι οι κανόνες της ΕΕ για την αντιμετώπιση περιοριστικών συμφωνιών και δεσποζουσών θέσεων εφαρμόζονται μόνο σε επιχειρήσεις, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα φυσικών προσώπων αυτών καθαυτών δεν αποτελούν στόχο των εν λόγω ερευνών και των ελέγχων που διενεργούνται από την Επιτροπή. Ωστόσο, δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μεμονωμένων μελών του προσωπικού των επιχειρήσεων (όπως ονόματα, αριθμοί τηλεφώνου, διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου) μπορεί να περιέχονται σε επιχειρηματικά έγγραφα/δεδομένα που συνδέονται με τις εν λόγω έρευνες και, ως εκ τούτου, μπορεί να αντιγραφούν ή να αποκτηθούν κατά τη διάρκεια ελέγχου και να συμπεριληφθούν στον φάκελο της Επιτροπής.
21. Όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται στους φακέλους υποθέσεων της Επιτροπής για την αντιμετώπιση περιοριστικών συμφωνιών και δεσποζουσών θέσεων μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο για τον σκοπό για τον οποίο έχουν συλλεγεί (εφαρμογή των άρθρων 101 και/ή 102 της ΣΛΕΕ) και υποβάλλονται σε επεξεργασία σύμφωνα με τον κανονισμό 2018/1725.